

energiavirasto
energimyndigheten

Dnro 2543/201/2015

ENERGIAVIRASTON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2015

Sisälllys

1. Toimintakertomus	1
1.1 Johdon katsaus	1
1.2 Vaikuttavuus.....	2
1.3 Toiminnallinen tehokkuus	6
1.3.1 Toiminnan tuottavuus.....	6
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus.....	7
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	9
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta	11
1.4.1 Suoritteet ja julkishyödykkeet	11
1.4.2 Palvelukyky ja tuotosten laatu	15
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	17
1.5.1 Keskeisiä tietoja henkilöstöstä	17
1.5.1 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	18
1.6 Tilinpäätösanalyysi	19
1.6.1 Rahoituksen rakenne.....	19
1.6.2 Talousarvion toteutuminen.....	21
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma	23
1.6.4 Tase.....	26
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	27
1.8 Arviointien tulokset.....	28
1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	28
2. Talousarvion toteumalaskelma	29
3. Tuotto- ja kululaskelma	31
4. Tase.....	32
5. Liitetiedot	34
6. Allekirjoitus.....	39

1. Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Vuonna 2015 virasto juhli työn merkeissä 20-vuotista taivaltaan sähkömarkkinaviranomaisesta energia-alan keskusvirastoksi. Perinteisen energiainfrahkkinoiden valvontatyön ohelle viraston toiseksi kivijalaksi on viime vuosina muodostunut ilmastotavoitteiden edistämistehtävät.

Sähkö- ja maakaasuverkoissa virasto on kehittänyt vuosina 2016–2023 sovellettavia valvontamenetelmiä, jotka annettiin verkonhaltijoille vahvistuspäätöksinä marras-joulukuussa 2015. Menetelmät on valmisteltu avoimesti, keskustellen aktiivisesti sidosryhmien kanssa sekä vahvistaen valvonnan ohjausvaikutuksia. Virasto arvioi 30.6.2015 mennessä sähkön jakeluverkonhaltijoiden toimittamat ensimmäiset kehittämissuunnitelmat ja edellytti verkonhaltijoita tekemään niihin tarvittavia muutoksia. Viraston asiakaspalvelun sekä viraston oman toiminnan tehostamiseksi otettiin käyttöön uusi valvontatietojärjestelmä syyskuussa 2015.

Virasto on edistänyt eurooppalaisia sähkö- ja kaasumarkkinoita muun muassa yhteistyövirasto ACERin sekä yhteistyöjärjestö CEERin kautta. Ensimmäinen sähkömarkkinoiden verkkosääntö astui voimaan elokuussa 2015 ja seuraavien hyväksyntä on edennyt vuoden 2015 aikana. Viraston on päätöksillään implementoitava verkkosäännöt Suomessa seuraavien vuosien aikana. Virasto on käynnistänyt REMIT-asetuksen mukaisen sähkön- ja maakaasun tukkumarkkinoiden markkinavalvontatoiminnan. Sähkön kysynnän ja tarjonnan tasapainon varmistamiseksi Energiavirasto hankki 299 MW tehoreservikapasiteettia kesäkuuhun 2017 asti. Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuutta virasto on edistänyt erityisesti pohjoismaisena viranomaisyhteistyönä NordREGin puitteissa.

Päästökaupassa virastoa ovat työllistäneet päästöjen raportoinnin ja todentamisen valvonnan ohella päästölupamuutokset. EU-komission asetusten lukuisat ja yksityiskohtaiset vaatimukset lisäävät viraston käsittelemien asioiden määrää myös tulevina vuosina. Päästökaupparekisterin osalta virasto on kehittämässä palvelujaan muun muassa asiantuntijajärjestelmällä, joka otetaan käyttöön vuoden 2016 aikana. Virasto on tehnyt yhteistyötä muun muassa Finanssivalvonnan ja Keskusrikospoliisin kanssa rikollisen toiminnan tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi päästökaupassa. Virasto on myös käynnistänyt projektin hallitusohjelman mukaisen päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointijärjestelmän toimeenpanemiseksi.

Uusiutuvassa energiassa viraston tehtävät ovat painottuneet syöttötariffijärjestelmän hallinnointiin ja biopolttoaineiden kestävyysjärjestelmiä koskevien päätösten käsittelyyn. Virasto on myös toimeenpannut uusiutuvan energian asentajien koulutusjärjestelmän sekä metsähakkeen tuen rajausta koskevat ohjeet.

Hallitusohjelmaan kirjattu suunnitelma tuulivoiman tukijärjestelmän kiintiön rajoittamisesta johti lukuisiin hakemuksiin, joilla pyrittiin saamaan tuulivoimahankkeita mukaan nykyisen järjestelmän mukaiseen kiintiöön. Kiintiöhakemusten käsittely pysähtyi marraskuussa 2015. Tällöin kiintiöjonossa ensimmäisenä olevan hankkeen kapasiteetti ylitti jäljellä olevan tuulivoimakiintiön määrän. Tuulivoimakiintiö oli siis hyväksymispäätöksillä ja kiintiöpäätöksillä sekä käsittelyssä olevilla hyväksymispäätöksillä ja muilla varauksilla varattu lähes täyteen. Vaikka hakemusten käsittely on pysähtynyt, niin lopullisesti kiintiö sulkeutuu vasta kun käsittelyssä olevat hyväksymishakemukset ja muut

varaukset on valitusprosessineen saatu päätökseen sekä 2500 MVA:n raja on täyttynyt. Lokakuussa 2015 voimaan tulleen tuotantotukilain muutoksen myötä kiintiö sulkeutuu viimeistään 1.11.2017.

Energiatehokkuudessa on edellisvuonna tapahtuneen käynnistysvaiheen jälkeen ollut toiminnan painopisteenä suurten yritysten pakollisiin energiakatselmuksiin liittyvien viranomastehtävien toimeenpano ja uusien energiatehokkuussopimusten neuvotteluprosessien koordinointi sekä ekosuunnittelu ja energiamerkintä. Virastoa ovat työllistäneet myös komission käynnistämät direktiivin toimeenpanoa syväluotaavat selvitykset sekä direktiivin artiklaan 7 kohdistunut EU Pilot -prosessi.

Kiristynvä valtiontalous heijastuu viraston toimintaa. Virasto on parantamassa toimintansa tehokkuutta muun muassa käynnistämällä viraston tuottavuuden kehittämissuunnitelman. Vuonna 2015 virastossa alkoi myös talous- ja tietohallinnon prosessien entistä syvällisempi integrointi valtion yleisiin ratkaisuihin ja menettelytapoihin muun muassa ns. Kieku- ja Valtori -hankkeiden avulla.

1.2 Vaikuttavuus

Energiaviraston toiminnalle on tulossopimuksessa 2015-2018 asetettu seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet.

- 1 Energian tuotannon ja käytön kehittäminen laaja-alaisesti ja johdonmukaisesti yhteiskunnan hyväksi;
- 2 Sähkön ja kaasun toimitusvarmuus on korkealla tasolla ja verkkopalvelujen hinnoittelu kohtuullista;
- 3 Yhdentyvät sähkö- ja kaasumarkkinat toimivat tehokkaasti ja mahdollistavat kilpailukykyiset hinnat; sekä
- 4 Toimiva päästökauppa, uusiutuvan energian käyttö ja energiatehokkuus edistävät kustannustehokkaasti ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Taulukossa 1 on koottuna yhteiskunnallisen vaikuttavuuden mittareiden toteumat.

Taulukko 1.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus 2013-2015

Vaikuttavuus ¹	Mittari	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteuma
Tavoite nro 2	Asiakkaan kokema keskimääräinen keskeytysaika jakeluverkossa, enintään (minuuttia)	336	130	120	tiedossa kesällä 2016
	Sähköverkkoinvestointien määrä, vähintään (miljoonaa euroa)	805 ²	673	700	tiedossa kesällä 2016
Tavoite nro 3	Sähkönmyyjän vaihtoaktiivisuus vähittäismarkkinoilla, vähintään (prosenttia)	10,1	9,8	10	9,5 ³
	Pullonkaulatulojen kertyminen tukkumarkkinoilla, enintään (miljoonaa euroa) ⁴	44,6	102,5	85	182,9
Tavoite nro 4	Uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön osuus, vähintään (prosenttia)	29	30,4	32	35,9 ⁵
	Energiatehokkuusdirektiivin artiklan 7 mukaisesti laskettu kumulatiivinen energiansäästö, vähintään (terawattituntia, TWh) ⁶	-	tiedossa 30.4.2016 (tavoite 10)	18	tiedossa 30.4.2017

Energian tuotannon ja käytön kehittäminen laaja-alaisesti ja johdonmukaisesti yhteiskunnan hyväksi

Energiavirasto ohjaa energian tuotannon kehittymistä muun muassa päästökaupan ja uusiutuvan energian ohjauksella.

Suomen vuodelle 2020 asetettu EU:n uusiutuvan energian direktiivin mukainen 38 prosentin tavoite ylitettiin jo vuonna 2014.

Suomessa tuotettiin uusiutuvilla energialähteillä 38,7 prosenttia eli 124 terawattituntia energian loppukulutuksesta vuonna 2014. Liikennepolttoaineiden bio-osuus oli peräti 21,6 prosenttia, kun jakeluvaiheen mukainen osuus vuosille 2011–2014 oli 6,5 prosenttia. Vuoteen 2013 verrattuna uusiutuvan energian käyttö lisääntyi hieman. Tämä johtui pääosin vesivoimalla tuotetun sähkön määrä lisääntymisestä hyvän sadannan vuoksi. Puupolttoaineita lukuun ottamatta kaikkien muiden uusiutuvien energialähteiden käyttö lisääntyi.

Arvion mukaan vuonna 2015 oltiin jo lähellä 40 prosenttia, vaikka uusiutuvan energian tuotanto hieman vähenikin vuoteen 2014 verrattuna. Tämä johtuu siitä, että energian

¹ Tavoitteelle nro 1 ei asetettu vaikuttavuuden mittaria tulossopimuksessa 2015-2018

² Mukana poikkeuksellisen suuret mittalaitteinvestoinnit. Investoinnit ilman mittalaitteita keskimäärin noin 500 miljoonaa euroa

³ Vaihtoaktiivisuus 1.9.2014-31.8.2015 välisenä aikana. Vuoden 2015 lopun tiedot eivät ole vielä saatavilla

⁴ Sisältää kantaverkonhaltijoille kertyneet pullonkaulatulot Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Viron välisillä siirtoyhteyksillä

⁵ Ennakollinen tieto

⁶ Energiansäästön seurantajakso alkaa vuodesta 2014. Tiedot raportoidaan kahden vuoden viiveellä

kokonaiskulutus ja loppukäyttö vähenivät suhteessa enemmän. Energian kokonaiskulutus on vähentynyt nyt jo viisi vuotta peräkkäin.

Energian käyttöä Energiavirasto edistää erityisesti energiatehokkuuden ja verkkojen älykkyyden avulla.

Energiatehokkuuslaki tuli voimaan vuoden 2015 alusta ja energiakatselmuksia koskevat kaksi asetusta siitä muutaman viikon viiveellä. Energiavirastolle laista kohdistuvista velvoitteista keskeisin on suurille yrityksille pakollinen yrityksen energiakatselmuksella, jonka määräaika yrityksille oli 5.12.2015. Energiavirasto järjesti tähän liittyen kahdeksan yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilökoulutusta. Vuoden loppuun mennessä oli vastuuhenkilöpätevyyksiä myönnetty 370 henkilölle.

Toinen merkittävä viraston panostus kohdistui yritysten neuvontaan. Vastausten lukumäärän arvioitiin nousseen vuoden loppuun mennessä pariin tuhanteen. Lisäksi yleisimmin esitettyihin kysymyksiin laaditut perusvastaukset ovat esillä viraston kotisivuilla.

Syksyllä 2015 virasto selvitti veloitteen piirissä olevien yritysten todellisen lukumäärän ja laati suunnitelman näihin yrityksiin kohdistuvasta energiatehokkuusdirektiivinkin edellyttämästä viranomaisvalvonnasta. Suurten yritysten pakolliset energiakatselmuksella ovat EU:ssa suuri haaste. Energiaviraston saaman palautteen perusteella Suomi on onnistunut niiden toimeenpanossa poikkeuksellisen hyvin.

Verkkojen älykkyyttä Energiavirasto edistää erityisesti valvontamenetelmien investointikannustimella sekä innovaatiokannustimella, joka laajennettiin vuoden 2016 voimaan tulleissa menetelmissä koskemaan kaikkia verkkotoimintoja. Verkkojen älykkyyden lisääntyminen antaa energian loppukuluttajille mahdollisuuden tehostaa omaa energiankäyttöään.

Sähkön ja kaasun toimitusvarmuus on korkealla tasolla ja verkkopalvelujen hinnoittelu kohtuullista

Sähkö- ja maakaasuverkot ovat luonnollisia monopoleja. Yhteiskunnallisen merkittävyyden ja monopoliluonteen takia ne ovat erityislainsäädännöllä säänneltyä ja Energiaviraston valvomaan liiketoimintaa. Energiaviraston valvonnassa keskeistä ovat hinnoittelun kohtuullisuus ja toimitusvarmuuden korkea taso.

Hinnoittelun kohtuullisuus arvioidaan kokonaisuutena, eikä sille ole asetettu numeerista tavoitearvoa. Energiaviraston tehtävänä on varmistaa verkkopalvelujen hinnoittelun kohtuullisuus ja verkkotoiminnan tehokkuus siten, että verkonhaltijat pystyvät suorittamaan lakisääteiset tehtävänsä, esimerkiksi toteuttamaan tarvittavat korvaus- ja toimitusvarmuusinvestoinnit.

Toimitusvarmuutta mitataan asiakkaan kokemalla keskimääräisellä keskeytysajalla sekä sähköverkkoinvestointien määrällä.

Vuonna 2014 keskimääräinen keskeytysaika jakeluverkossa oli selvästi edellisvuotta alempi johtuen siitä, etteivät sääilmiöt, erityisesti myrskyt ja lumikuormat, aiheuttaneet merkittäviä ongelmia. Sama kehitys jatkui ennakkotietojen mukaan myös vuonna 2015. Sähkönjakeluverkon investointien määrä oli vuonna 2014 ennakoitua mukaisesti kasvussa. Alustavien tietojen mukaan vuonna 2015 verkonhaltijat jatkoivat investointeja Energiavirastolle toimitettujen ensimmäisten kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Yhdentyvät sähkö- ja kaasumarkkinat toimivat tehokkaasti ja mahdollistavat kilpailukykyiset hinnat

Sähkön tukkumarkkinoiden toimivuuden edistämisen painopiste on ollut eurooppalaisten verkkosäätöjen valmisteluun osallistumisessa ja niihin vaikuttamisessa. Lisäksi tukkumarkkinoiden valvonnalla on edistetty markkinoiden eheyttä ja läpinäkyvyyttä. Energiaviraston tavoitteena on ollut edistää markkinaintegraatiota, sähkön tukkumarkkinoiden toimivuutta sekä riittävien siirtoyhteyksien varmistamista. Sähkömarkkinoiden joustavuuden edistämiseksi hintasignaalien suhteen virasto teetti lopputyön kysyntäjoustosta.

Siirtokapasiteetin riittävyttä markkinoiden kannalta seurataan sähkön kantaverkonhaltijoille kertyneiden pullonkaulatulojen perusteella. Vuonna 2015 Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Viron välisiltä yhteyksiltä kantaverkonhaltijoille kertyneet pullonkaulat olivat odotettua suuremmat.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuuden edistämisen painopisteenä on ollut sähkönmyyjän vaihdon sujuvuuden parantaminen sähköasiakkaiden, myyjien ja verkonhaltijoiden näkökulmasta.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuutta seurataan myyjän vaihtoaktiivisuuden perusteella. Vaihtoaktiivisuus oli vuonna 2015 lievässä laskussa.

Toimiva päästökauppa, uusiutuvan energian käyttö ja energiatehokkuus edistävät kustannustehokkaasti ilmastotavoitteiden saavuttamista

Päästökauppa

Energiavirasto vastaa päästökaupan edistämisestä ja valvonnasta hoitaen kansallisen päästökauppa- ja rekisteriviranomaisen sekä päästöoikeuksien huutokaupanpitäjän tehtäviä.

EU:n päästökaupassa on parhaillaan käynnissä Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi vuosille 2013–2020. Kioton pöytäkirjan ensimmäisen velvoitekauden (2008–2012) täsmäytyskausi (ns. true-up period) alkoi 10.8.2015 ja päättyi 18.11.2015. Täsmäytyskauden aikana osapuolten tuli osoittaa velvoitekauden päästövähennysveloitteensa täyttyminen poistamalla kaudella aiheutuneita päästöjään vastaava määrä päästöyksiköitä rekisteristään. Kioton pöytäkirjan ensimmäisen velvoitekauden aikaiset Suomen kokonaispäästöt olivat yhteensä 338 353 531 tonnia CO₂ ekvivalentteina.

Vuonna 2015 Energiavirasto teki rekisteriviranomaisena aktiivisesti yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön, ympäristöministeriön, ulkoministeriön ja Tilastokeskuksen kanssa true-up periodin raportoinnissa. Suomi täytti Kioton pöytäkirjan mukaiset veloitteensa tältäkin osin.

Uusiutuva energia

Energiavirasto vastaa uusiutuvan energian edistämisen ja valvonnan erillislainsäädännön tehtävistä sekä uusiutuvan energian politiikkatoimien vaikutusten arvioinnista, raportoinnista ja seurannasta.

Vuonna 2015 syöttötariffijärjestelmään hyväksyttiin 25 uutta voimalaitosta ja vuoden lopussa järjestelmässä oli 131 voimalaitosta, joista 53 oli metsähakevoimaloita, 74 tuulivoimaloita, 3 biokaasuvoimalaa ja 1 puupolttoainevoimala. Yhteensä näiden voimalaitosten tukeen oikeuttavan sähkön vuosituotantoarvio oli noin 6,9 terawattituntia ja nimellisteho 4 985 megavolttiampeeria (MVA).

Tuulivoimaloita järjestelmään voidaan hyväksyä enintään 2 500 MVA. Viime vuoden lopussa järjestelmässä olevien tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho oli 1 081 MVA. Lisäksi kiintiöpäätöksiä oli 1 033 MVA.

Syöttötariffitukia maksettiin vuonna 2015 yhteensä 142,4 miljoonaa euroa, ja se perustui arviolta 3,4 terawattitunnin sähköntuotantoon. Vuoden 2015 aikana tukeen oikeutettu sähköntuotanto tarkentuu myöhemmin, koska tuuli-, biokaasu- ja puupolttoainevoimaloiden maksatushakemus tulee jättää kahden kuukauden kuluessa tariffijakson päättymisen jälkeen. Metsähakelaitosten osahakemuksen voi tehdä yhdellä kertaa neljältä tariffijaksolta peräkkäin ja kahden kuukauden kuluessa viimeisen tariffijakson päättymisestä.

Uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön osuus on tavoitteiden mukaisesti kasvusuunnassa.

Energiatehokkuus

Energiavirasto vastaa energiatehokkuuden edistämisestä ja valvonnasta sekä energiatehokkuuden politiikkatoimien vaikutusten arvioinnista, raportoinnista ja seurannasta.

Energiatehokkuuden toteutumista mitataan Energiatehokkuusdirektiivin artiklan 7 mukaisesti lasketulla kumulatiivisella energiansäästöllä, joka alustavien arvioiden mukaan on kehittymässä tavoitellulla tavalla.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Energiaviraston toiminnan tuloksellisuudelle on tulossopimuksessa 2015-2018 asetettu tavoitteeksi toiminnan tuottavuuden hyvän tason ylläpito.

Energiaviraston tuottavuutta tarkastellaan asiankäsittelyn kustannusindeksillä. Laskenta perustuu viraston eri toimintojen aiheuttamiin kustannuksiin, jotka suhteutetaan toiminnossa käsiteltyjen ja arkistoitujen asiakirjojen määriin. Kuvassa 1 on tuottavuusindeksi vuosilta 2013-2015.⁷

Kuva 1.

Energiaviraston tuottavuusindeksi 2013–2015

Vuonna 2015 asiankäsittelyn kustannukset ovat hieman pienentyneet edelliseen vuoteen verrattuna eli viraston tuottavuus on vastaavasti kasvanut.

⁷ Asiankäsittelyn kustannustasoindeksissä perustasona on vuosi 2013. Indeksien pienentyminen (= lukuarvo laskee) merkitsee toiminnan tuottavuuden kasvamista ja suurentuminen (= lukuarvo nousee) tuottavuuden laskemista. Indeksit vaihtelevat vuosittain erityisesti eri toimintojen syklisyydestä johtuen

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Viraston eri toimintojen taloudellisuuden kehittymistä voidaan arvioida suhteuttamalla niiden aiheuttamia kustannuksia kyseisten markkinoiden kokoon nähden. Energiaviraston toiminnan taloudellisuudelle on tulossopimuksessa 2015-2018 asetettu seurattavaksi seuraavat toiminnot: sähkö- ja maakaasumarkkinat, päästökauppa sekä uusiutuva energia.

Tavoitteena on valvonnan ja edistämisen taloudellisuus. Mittareina käytetään eri toiminnoille kohdistettuja kustannuksia suhteutettuna esimerkiksi energian kulutukseen tai valvonnan piirissä olevien laitosten määrään.

Energiatehokkuuden edistämistoimien tuloksellisuutta ei toistaiseksi mitata kvantitatiivisin mittarein. Virasto luo edellytyksiä energiansäästöille ja energiatehokkuuden parantumiselle kolmella eri vaikuttamistavalla – energiakatselmukset, energiatehokkuussopimukset ja ekosuunnittelu. Toiminta on näissä merkittävällä tavalla syklistä eli eri vuosina tehdään hyvin erilaisia toimia. Virasto on vasta käynnistämässä varsinaista energiatehokkuuden valvontatoimintaa. Valvonnan käynnistymisen jälkeen on tarkoitus arvioida voiko sen pohjalta luoda toiminnon taloudellisuutta kuvaavan mittarin.

Taulukossa 2 on esitetty tulossopimuksen mukaisesti seurattavien toimintojen kehittyminen vuosina 2013-2015.

Taulukko 2.

Taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja 2013–2015

Mittari	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite	2015 Toteuma
Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden hallinnoinnin toimintakulut / sähkön ja maakaasun kulutus yhteensä, (snt/kWh)	0,0029	0,0035	0,0029	0,0033
Päästökaupan hallinnoinnin toimintakulut / päästökaupan piiriin kuuluvat laitokset, (euroa/laitos)	3 420	3 392	3 000	2 723
Syöttötariffijärjestelmän hallinnoinnin toimintakulut / syöttötariffijärjestelmällä tuotettu sähkö, (euroa/megawattitunti)	0,40	0,39	0,26	0,35

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden hallinnoinnin toimintakulut sähkön ja maakaasun kulutusta kohden laskivat edellisvuodesta. Valvonnan ja edistämisen kustannukset pieneivät, mutta samaan aikaan laski myös sähkön ja maakaasun yhteenlaskettu kulutus.

Päästökaupan hallinnoinnin kustannukset ovat laskeneet merkittävästi edellisestä vuodesta. Tämä johtuu osittain siitä, että vuonna 2015 ei enää käsitelty päästökaupakauden vaihtumiseen liittyviä päästölupahakemuksia. Toisaalta hakemuskäsittelyprosessi on tehostettu merkittävästi, koska EU-komission asetusten lukuisat ja yksityiskohdalliset vaatimukset ovat pysyvästi lisänneet viraston käsittelemien asioiden lukumäärää.

Syöttötariffijärjestelmän hallinnoinnin kustannukset olivat pienemmät kuin vuonna 2014, vaikka Sipilän hallitusohjelman mukainen tuulivoiman syöttötariffijärjestelmän sulkeutuminen työllisti merkittävästi virastoa. Tämä johtui toiminnan tehostumisen lisäksi siitä, että tukeen oikeutetun sähköntuotannon määrä kasvoi.

Taulukossa 3 on esitetty Energiaviraston kustannusten jakautuminen sähkö- ja maakaasumarkkinatoiminnan, päästökaupan, uusiutuvan energian sekä energiatehokkuuden kesken vuosina 2013–2015. Kustannuksissa on eritelty toiminnon välittömät kustannukset ja toiminnolle osoitetut yhteiskustannukset.

Taulukko 3.

Kustannusten jakautuminen toiminnoittain 2013–2015

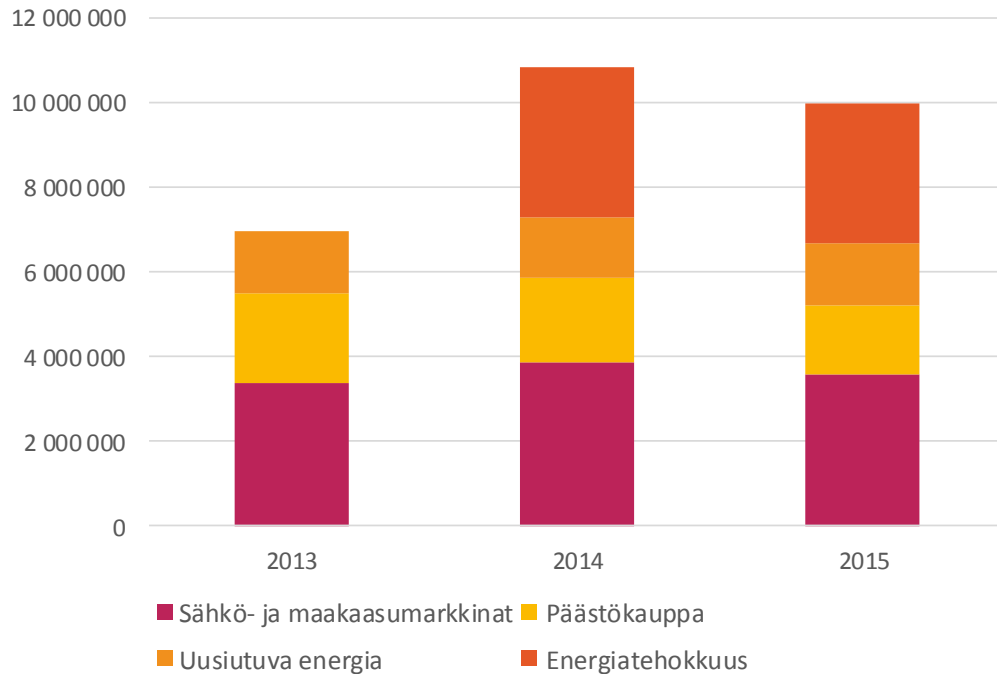
Toiminto	2013	2014	2015
Sähkö- ja maakaasumarkkinat⁸	3 390 834	3 851 711	3 579 383
- suoraan kohdistettujen kustannusten osuus	2 586 642	2 959 416	2 834 520
- yhteiskustannusten osuus	804 192	892 295	744 863
Päästökauppa	2 099 000	2 027 344	1 616 599
- suoraan kohdistettujen kustannusten osuus	1 566 389	1 462 092	1 271 218
- yhteiskustannusten osuus	532 610	565 252	345 881
Uusiutuva energia	1 468 352	1 421 256	1 469 505
- suoraan kohdistettujen kustannusten osuus	1 029 092	950 592	1 172 301
- yhteiskustannusten osuus	439 260	470 664	297 204
Energiatehokkuus⁹	-	3 534 266	3 306 288
- suoraan kohdistettujen kustannusten osuus	-	3 421 686	3 169 424
- yhteiskustannusten osuus	-	122 580	136 863
Yhteensä	6 958 186	10 834 577	9 971 775

⁸ Pitää sisällään sähkö- ja maakaasuverkko- ja vähittäismarkkinatoiminnot

⁹ Energiavirasto on hoitanut energiatehokkuusasioita vuodesta 2014 lähtien

Kuvassa 2 on esitetty Energiaviraston kustannusten jakautuminen toiminnoittain vuosina 2013-2015.

Kuva 2.

Kustannusten jakautuminen toiminnoittain 2013-2015, (euroa)

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle on asetettu tavoitteeksi se, että toiminnan kustannukset ja niiden rahoittamiseksi perittävät lupa-, päätös- ja muut maksut vastaavat toisiaan. Kustannusvastaavuuslaskennan perusteena on toimiva työajanseuranta.

Maksullisen toiminnan kannattavuuden seuraamiseksi virasto laatii kustannusvastaavuuslaskelman. Laskelma laaditaan erikseen sekä maksuperustelain julkisoikeudellisista että muista suoritteista, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 100 000 euroa.

Vuonna 2015 liiketaloudellisia tuottoja tuli 79 150 euron verran. Kyse on lähinnä viraston järjestämien maksullisten ajankohtais- ja muiden infopäivien osallistumismaksuista.

Julkisoikeudellisia tuottoja virasto sai noin 1,7 miljoonaa euroa. Taulukossa 4 on esitetty laskelma Energiaviraston maksullisen toiminnan (julkisoikeudelliset suoritteet) kustannusvastaavuudesta vuosina 2013–2015.

Taulukko 4.

Maksullisen toiminnan (julkisoikeudelliset suoritteet) kustannusvastaavuuslaskelma 2013–2015

	2013 (euroa)	2014 (euroa)	2015 (euroa)	Muutos 2014-2015 (euroa)	Muutos 2014-2015 (prosenttia)
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot	1 525 880	1 467 687	1 659 545	191 858	13
TUOTOT YHTEENSÄ	1 525 880	1 467 687	1 659 545	191 858	13
KOKONAISKUSTANNUKSET					
Erilliskustannukset					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 488	42	387	345	822
Henkilöstökustannukset	1 068 053	849 522	785 778	-63 744	-8
Vuokrat	1 145	60	340	280	467
Palvelujen ostot	116 825	64 836	108 983	44 147	68
Muut erilliskustannukset	27 071	14 900	7 780	-7 120	-48
Erilliskustannukset yhteensä	1 214 581	929 360	903 268	-26 091	-3
KÄYTTÖJÄÄMÄ	311 299	538 328	756 277	217 949	40
Osuus yhteiskustannuksista					
Tukitoimintojen kustannukset	360 250	284 688	227 841	-56 847	-20
Poistot	211 533	249 337	171 567	-77 770	-31
Korot	5 779	3 488	2 636	-851	-24
Yhteisvuokrat	166 656	140 625	123 461	-17 164	-12
Muut yhteiskustannukset	302 514	233 634	154 716	-78 918	-34
Yhteiskustannukset yhteensä	1 046 731	911 771	680 221	-231 550	-25
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	2 261 312	1 841 131	1 583 489	-257 642	-14
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-735 432	-373 444	76 056	449 500	

Vuonna 2015 Energiaviraston maksullinen julkisoikeudellinen toiminta osoittautui kahden alijäämäisen vuoden jälkeen hieman ylijäämäiseksi. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti oli 105 % vuonna 2015, oltuaan vain 80 % edellisellä vuonna.

Kustannusvastaavuuden parantumisessa keskeisenä tekijänä olivat toiminnan tehostuminen, kustannusten aiempaa oikeellisempi kohdentuminen sekä syksyllä 2015 tehty maksuasetuksen päivitys.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteet ja julkishyödykkeet

Seuraavassa on kuvattu toiminnoittain Energiaviraston keskeisiä tehtäviä vuonna 2015.

Sähkö- ja maakaasuverkot

Sähkö- ja maakaasuverkoissa toiminta painottui vuonna 2015 vuosina 2016–2023 sovellettavien valvontamenetelmien kehittämiseen. Menetelmät annettiin verkonhaltijoille vahvistuspäätöksinä marras-joulukuussa 2015 ja ne ovat voimassa seuraavat kahdeksan vuotta.

Hinnoittelun kohtuullisuutta arvioidaan uusien menetelmien perusteella ensimmäisen kerran vuosien 2016–2019 valvontajakson päätyttyä vuonna 2020 annettavilla valvontapäätöksillä. Menetelmät on valmisteltu avoimesti, keskustellen aktiivisesti sidosryhmien kanssa sekä vahvistaen valvonnan ohjausvaikutuksia. Virasto järjesti lähes eri sidosryhmille noin 70 kuulemistilaisuutta ja vastaanotti yli 100 lausuntoa menetelmien kehittämiseen liittyen.

Virasto arvioi 30.6.2015 mennessä sähkön jakeluverkonhaltijoiden toimittamat ensimmäiset kehittämissuunnitelmat ja edellytti verkonhaltijoita tekemään niihin tarvittavia muutoksia.

Viraston asiakaspalvelun sekä viraston oman toiminnan tehostamiseksi otettiin käyttöön uusi valvontatietojärjestelmä syyskuussa 2015.

Energiavirasto julkaisi joulukuussa raportin sähköverkkoliiketoiminnan kehityksestä ja valvonnan vaikuttavuudesta. Raportissa tarkastellaan erityisesti sähkön jakeluverkkoliiketoiminnan taloudellista ja teknistä kehitystä, toimitusvarmuutta sekä valvonnan vaikutuksia toisella ja kolmannella valvontajaksolla.

Sähkön ja maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinat

Energiavirasto on edistänyt eurooppalaisia sähkö- ja kaasumarkkinoita muun muassa yhteistyövirasto ACERin (Agency for Co-operation of Energy Regulators) sekä yhteistyöjärjestö CEERin (Council of European Energy Regulators) kautta.

Virasto on osallistunut EU- ja muilla kansainvälisillä forumeilla niiden asioiden valmisteluun, joissa virastolla on toimivaltaa ja joissa Suomelle on tärkeää pyrkiä edistämään suomalaisten, alueellisten ja EU:n sähkömarkkinoiden kehittymistä ja toimivuutta.

Ensimmäinen sähkön verkkosäännöistä, siirtokapasiteetin jakamista ja siirtorajoitusten hallintaa koskeva niin sanottu CACM-puiteohje tuli voimaan elokuussa 2015. Puiteohjeen perusteella Energiavirasto nimesi joulukuussa Nord Pool Spot AS:n toimimaan sähköpörssinä Suomessa. Vuoden aikana EU:n komitologiamenettelyssä hyväksyttiin myös muita sähkömarkkinoiden verkkosääntöjä, jotka tulevat voimaan vuoden 2016 puolella. Nämä tuovat uusia tehtäviä virastolle.

Vuoden 2011 lopulla voimaantullut REMIT-asetus on tuonut virastolle uusia sähkön ja maakaasun tukkumarkkinoiden valvontaan ja seurantaan liittyviä tehtäviä. Energiavirasto huolehti markkinatoimijoiden rekisteröitymisistä ennen lokakuussa 2015 käynnistynyttä organisoiduilla markkinapaikoilla tehtyjen liiketoimien raportointia ACERille. Virasto on myös toiminut tiiviissä yhteistyössä Pohjoismaiden ja Baltian sekä muun EU-

alueen sääntelyviranomaisten kanssa REMIT-asetuksen mukaiseen valvonnan ja seurannan käynnistämiseen liittyvissä asioissa.

Energiavirasto käsitteli lokakuussa yhdessä Viron energiaregulaattorin kanssa Suomen ja Viron välille suunnitellun Balticconnector-maakaasuputken kustannusten jakamista koskevan päätöksen. Toteutuessaan Balticconnector-putki mahdollistaisi Suomen ja Baltian maakaasumarkkinoiden yhdentymisen ja toisi Suomelle uuden maakaasun hankintareitin.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuutta virasto on edistänyt erityisesti pohjoismaisena viranomaisyhteistyönä NordREGin (Nordic Energy Regulators) puitteissa.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuuteen Energiavirasto vaikutti myös valvomalla Suomessa eri sähkömarkkinaosapuolten toimintaa ja kehittämällä sähkönmyyjän vaihdon sujuvuutta. Virasto puuttui havaittuihin sopimusehtojen muuttamista ja laskutusta koskevien velvoitteiden laiminlyönteihin ja tarvittaessa velvoitti toimijoita korjaamaan toimintansa säännösten mukaiseksi. Virasto teetti vuoden aikana myös opinnäytetyön sähkön kysyntäjoustopuutteen edistämiseen liittyvistä kysymyksistä sääntelyviranomaisen näkökulmasta.

Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden seurannassa viraston tavoitteena vuonna 2015 oli, että viraston keräämä ja julkaisema toimitusvarmuutta koskeva tieto on mahdollisimman luotettavaa ja ajantasaista ja että sillä edesautetaan nykyisen varmuustason säilyttämistä. Viraston laatimat sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimitusvarmuutta koskevat raportit valmistuivat joulukuussa.

Virasto on vaikuttanut toimitusvarmuuden toteutumiseen ja markkinoiden toimintaan myös hoitamalla sähkön tuotannon ja kulutuksen tasapainoa turvaavaan tehoreservijärjestelmään liittyviä viranomastehtäviä. Virasto antoi keväällä päätöksen heinäkuusta 2015 alkaen tarvittavasta tehoreservin määrästä sekä suoritti tarvittavan tehoreservikapasiteetin hankinnan. Kilpailutuksen perusteella heinäkuussa 2015 alkaneelle kahden vuoden mittaiselle kaudelle hankittiin tehoreserviksi 289 MW tuotantokapasiteettia sekä 10 MW kysyntäjoustopuutteen kykenevää kulutuskapasiteettia.

Päästökauppa

Päästökaupassa virastoa ovat työllistäneet päästöjen raportoinnin ja todentamisen valvonnan ohella päästölupamuutokset. EU-komission asetusten lukuisat ja yksityiskohtaiset vaatimukset lisäävät viraston käsittelemien asioiden määrää myös tulevina vuosina. Vuonna 2015 virasto antoi päätöksen 147 päästöluvan muutoksesta ja 88 parannusraportista.

Päästöselvitysten tietojen tarkistusmenetelmiä on kehitetty ja työ jatkuu edelleen. Vuoden 2014 päästöselvityksistä löydettiin neljä virheellisesti raportoituja ja todennettuja päästömääriä. Päästökaupan laitostarkastuksia tehtiin kaksi vuonna 2015.

Energiavirasto julkisti vuoden 2014 laitospäätökset toteutuneet päästötiedot määräajassa 1.4.2015 eli EU:n komission aikataulun mukaisesti, kun kaikki laitokset olivat toimittaneet päästöselvitykset virastoon.

Energiavirasto on aktiivisesti viestinyt Suomen erityispiirteistä komission päästöjen tarkkailua, raportointia ja todentamista koskevissa työryhmissä, jotta erityisesti pienten vähäpäästöisten laitosten osalta järjestelmän hallinnolliset kustannukset saataisiin matalammiksi.

Päästökaupparekisterin asiankäsittelyjärjestelmän vaatimusmäärittely valmistui keväällä 2015 ja järjestelmän hankinta kilpailutettiin kesällä 2015. Toteutus aloitettiin marraskuussa ja järjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2016. Järjestelmän myötä päästökaupparekisteriin kohdistuvien toimenpidepyyntöjen käsittelyajat lyhenevät.

Suomen huutokaupanpitäjänä virasto vastaa Suomen päästöoikeusosuuden huutokauppaamisesta, vastaanottaa huutokaupasta saatavat tulot ja ohjaa ne eteenpäin sekä Suomen valtiolle että Ahvenanmaan maakuntahallitukselle. Huutokauppaan liittyvää tiedotus- ja koulutusvelvollisuutta on hoidettu säännöllisin tiedottein sekä julkaisemalla toteutuneet huutokaupat viraston internetsivuilla.

Rikollisen toiminnan tunnistaminen ja ehkäiseminen päästökaupassa on yksi viraston kasvavista tehtävistä. Energiaviraston ilmoitusvelvollisuus rikollisesta toiminnasta tullaan lisäämään uudistettuun rahanpesulakiin ja tämän tehtävän suorittamiseksi tarvittavat tiedonsaantioikeudet päästökauppalakiin. Virasto tekee yhteistyötä muun muassa Finanssivalvonnan ja Keskusrikospoliisin kanssa valvonnan kehittämiseksi.

Vuonna 2015 Energiavirasto on käynnistänyt projektin hallitusohjelman mukaisen päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointijärjestelmän toimeenpanemiseksi. Tukiohjelmalla kompensoidaan päästökaupasta johtuvaa sähkön hinnan nousua sellaisille toimialoille, jotka ovat alttiita merkittävälle hiilivuodon riskille.

Uusiutuva energia

Uusiutuvassa energiassa viraston tehtävät painottuivat viime vuonna tuotantotukilain muutosten valmisteluun sekä sähköiseen asiointijärjestelmän (SATU) ja valvonnan kehittämiseen.

Maaliskuussa 2015 tuotantotukilakia muutettiin siten, että metsähakkeella tuotetun sähkön tuki rajattiin 60 prosenttiin, mikäli hake valmistetaan järeän puun hakkuukohteilta saaduista tukki- tai kuitupuun laatu- ja mittavaatimukset täyttävästä puusta. Lokakuussa tuotantotukilakia muutettiin lisäksi siten, että ennakoilmoituksen tekeminen poistettiin kaikilta voimalaitostyypeiltä, tuulivoiman kiintiöpäätös säädettiin pakolliseksi syöttötariffijärjestelmään pääsyn edellytykseksi ja tuulivoimaloiden syöttötariffijärjestelmään pääsyn takarajaksi asetettiin 1.11.2017. Valvonnassa keskityttiin todentajien hyväksymispäätösten ja tuotantoselvitysten varmennuksiin sekä valmisteltiin metsähakelaitokselle kohdistuvaa voimalaitostarkastusta.

Hallitusohjelmaan kirjattu suunnitelma tuulivoiman tukijärjestelmän kiintiön rajoittamisesta johti lukuisiin hakemuksiin, joilla pyrittiin saamaan tuulivoimahankkeita mukaan nykyisen järjestelmän mukaiseen kiintiöön. Tuulivoimakiintiöstä oli marraskuussa 2015 varattu hyväksymispäätöksillä ja kiintiöpäätöksillä yhteensä 2063 MVA. Lisäksi käsitellyssä olevien hyväksymishakemusten ja muiden varausten määrä oli yhteensä 363 MVA, joten kiintiötä oli vapaana 74 MVA.

Kiintiöhakemusten käsittely pysähtyi, koska kiintiöjonossa ensimmäisenä olevan hankkeen kapasiteetti ylitti 74 MVA. Vaikka hakemusten käsittely on pysähtynyt, niin lopullisesti kiintiö sulkeutuu vasta, kun käsittelyssä olevat hyväksymishakemukset ja muut varaukset on valitusprosesseineen saatu päätökseen sekä 2500 MVA:n raja on täyttynyt. Lokakuussa 2015 voimaan tulleen tuotantotukilain muutoksen myötä kiintiö sulkeutuu viimeistään 1.11.2017.

Energiavirasto valvoo myös biopolttoaineista ja bionesteistä annettua lakia. Virasto teki kaksi uutta kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätöstä ja antoi kolmeen aiempaan hyväksymispäätökseen muutospäätöksen. Vuoden 2015 syksyllä viraston hoidettavaksi

tuli myös seuraavan kahden ajaksi biopolttoaineiden eurooppalaisten sääntelyviranomaisten (REFUREC) sihteeristön tehtävät.

Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön alkuperätakuulain mukaisesti virasto julkaisi toisen kerran alkuperältään varmentamattoman sähkön jäännösjakauman kesällä 2015. Jäännösjakauma tulee ilmoittaa sähkön myynnin edistämisineistoissa ja markkinoinnissa uusiutuvilla energialähteillä varmentamattoman sähkön osalta. Viime vuonna virasto aloitti myös alkuperätakuulain valvonnan.

Laki uusiutuvan energian asentajien kouluttajien hyväksymistä ja lain noudattamisen valvonnasta tuli voimaan lokakuun alussa. Viime vuonna virasto valmisteli lain toimeenpanoa ja vuoden lopulla otti vastaan ensimmäiset hyväksymishakemukset.

Vakiintuneiden seurantojen ja raporttien lisäksi virasto valmisteli syksyn 2015 ajan uusiutuvan energian edistymisraporttia (RES-edistymiskertomus 2013–2014), joka toimitettiin työ- ja elinkeinoministeriön kautta EU-komissiolle tammikuussa 2016.

Lisäksi viime vuonna virasto teki uusiutuvan energian politiikkatoimien vaikutusarviontien taustaksi uusiutuvan energian tukiin liittyviä taloudellisia laskelmia, sopi raportointeihin liittyvistä menettelytavoista ja oli edustettuna useassa työ- ja elinkeinoministeriön johtamassa työryhmässä. Oman tehtäväkokonaisuutensa muodosti Motiva Oy:n energiatyöohjelman suuntaaminen ja seuranta uusiutuvan energian informaatio-ohjauksen osalla.

Energiatehokkuus

Energiatehokkuudessa on viime vuonna tapahtuneen käynnistysvaiheen jälkeen ollut toiminnan painopisteenä suurten yritysten pakollisiin energiakatselmuksiin liittyvien viranomaistehtävien toimeenpano ja uusien energiatehokkuussopimusten neuvotteluprosessien koordinointi sekä ekosuunnittelu ja energiamerkintä.

Ekosuunnittelu- ja energiamerkintä on jo vakiintunutta toimintaa. Energiatehokkuussopimusten ja energiakatselmusten osalta koko vuosi oli pääasiassa uuden kehittämistä ja käynnistämistä. Vuoden 2015 edistämistoiminnan ytimenä toimivat Motivan energiatyöohjelmaan liittyvät kaksi yhteensä 2,8 miljoonan euron rahoituspäätöstä saatiin valmiiksi helmikuun alussa.

Energiavirasto on vastannut ekosuunnittelu- ja energiamerkintädirektiivien perusteella annettujen tuoteryhmäkohtaisten asetusten valmistelusta muiden kuin rakennustuotteiden osalta vuoden 2014 alusta lähtien. Rakennustuotteiden asetusvalmistelusta vastaa ympäristöministeriö. Puitedirektiiveistä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Ekosuunnittelu- ja energiamerkintävaatimuksia on asetettu tai on valmistelussa nyt yhteensä 65 tuoteryhmälle.

Vuonna 2015 Energiavirasto osallistui aktiivisesti useiden Suomelle keskeisten tuoteryhmien asetusvalmisteluun. Lisäksi virasto oli mukana uuden työohjelman valmistelussa ja avusti työ- ja elinkeinoministeriötä energiamerkintädirektiivin uudistamiseen liittyvissä kysymyksissä. Vuoden alkupuolella virastolle siirtyi vastuu ekosuunnittelu- ja energiamerkintäasetusten viranomaisviestinnästä. Siihen liittyen uudistettiin asetusten viralliset tiedotussivut (www.ekosuunnittelu.info). Virasto on kehittänyt erityisesti sidosryhmäyhteistyötä järjestämällä useita kuulemistilaisuuksia.

Energianhallintaan liittyvien sekä ekosuunnittelua koskevien standardien osalta Energiavirasto osallistui sekä kansalliseen että kansainväliseen valmisteluun ja vaikutti aktiivisesti kansallisen koordinaation käynnistämiseen. Tavoitteena on saada yritykset osallistumaan Suomelle merkityksellisten standardien valmistelutyöhön.

Energiatehokkuussopimusten osalta vuoden keskeinen tehtävä oli koordinoita neuvotteluita vuonna 2017 käynnistävistä ja vuoteen 2025 ulottuvista uusista sopimuksista. Neljän rinnakkaisen sopimusalan sopimusasiakirjat saatiin vuoden loppuun mennessä lähes valmiiksi. Prosessi on aikataulussa ja vuoden 2016 puolelle jäi vielä sovittavaksi vain muutama isompi yksittäinen asiakas.

Energiavirasto vastaa suurille yrityksille pakollisen yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöiden pätevyyden toteutamisesta. Vuoden 2015 aikana virasto järjesti kahdeksan vastuuhenkilöiden koulutustilaisuutta ja vuoden loppuun mennessä oli vastuuhenkilöpätevyyksiä myönnetty noin 370 henkilölle.

Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanoon liittyen virasto vastasi Motivan avustuksella EED-vuosiraportin toimittamisesta komissiolle ajallaan huhtikuun lopussa sekä Suomen vastauksien laatimisesta komission EU Pilotissa esittämiin EED:n 7 artiklaa koskeviin kysymyksiin.

Motivalta tilattavat energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämistyöt ovat edelleen keskeisessä roolissa Energiavirastolle työ- ja elinkeinoministeriöstä siirtyneiden tehtävien toimeenpanossa. Viraston ja Motivan välinen ohjaus- ja yhteistyö on nyt järjestelmällistä kaikilla toiminnan osa-alueilla. Vuoden 2016 toiminnan suunnitteluprosessi käynnistyi toukokuussa ja tältä pohjalta valmisteltu Motivan tarjous projektisuunnitelmien toimitettiin virastolle joulukuussa. Vuoden 2016 toimintaa on suunniteltu 2,6 miljoonan euron budjetille.

1.4.2 Palvelukyky ja tuotosten laatu

Energiaviraston tulossopimuksen 2015-2018 mukaisesti viraston palvelukykyä ja tuotosten laatua mitataan kolmella eri mittarilla. Taulukossa 5 on esitetty näiden mittareiden toteumat vuosina 2013-2015.

Taulukko 5.

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavia tunnuslukuja 2013–2015

Mittari	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteuma
Vuotuinen asiakastyytyväisyyskysely (asteikolla 1-5)	3,5	4,02	3,6	ei tehty
Päästökaupan lupa- ja muutoshakemusten sekä parannusraporttien käsittelyaika, kk	ei vertailukelpoinen	ei vertailukelpoinen	4	3,3
Tuotantotukien maksatusten keskimääräinen käsittelyaika, kk	2,6	3,2	2	0,67

Energiavirasto ei tehnyt vuonna 2015 asiakastyytyväisyyskyselyä. Kysely on tarkoitus tehdä kahden vuoden välein, joten seuraavan kerran se tehdään vuonna 2016. Sen sijaan vuonna 2015 toteutettiin ensimmäistä kertaa Reilua energiaa -sidosryhmälehdhen lukijatutkimus.

Päästökaupan lupien sekä tuotantotukien maksatushakemusten käsittelyajoissa alitettiin tavoitetasot. Tämän taustalla on suunnitelmallinen kehitystyö, jota vuonna 2016 jatketaan viraston kaikkien lupaprosessien osalta. Vuonna 2016 on tarkoitus kuvata, yhtenäistää ja uudistaa viraston kaikki lupaprosessit sekä määrittää niille palvelulu-paukset.

Suoritemäärät

Viraston palvelukykyä voidaan arvioida myös asiakirjahallintojärjestelmän suoritemäärien perusteella. Taulukossa 6 on esitetty vuosina 2014 ja 2015 päätetyt asiat toiminnoinnain sekä taulukossa 7 vireille tulleet asiat.

Taulukko 6.

Päätetyt asiat 2014–2015

Toiminto	2014 (kappaletta)	2015 (kappaletta)	Osuus kai- kista asioista 2015 (prosenttia)	Muutos 2014-2015 (prosenttia)
Sähkömarkkinat	381	226	10	-41
Maakaasumarkkinat	10	31	1	210
Päästökauppa	1338	929	42	-31
Uusiutuva energia	400	495	22	24
Energiatehokkuus	6	371	17	6083
Muut ¹⁰	252	151	7	-40
Yhteensä	2387	2203	100	-8

Taulukko 7.

Vireille tulleet asiat 2014–2015

Toiminto	2014 (kappaletta)	2015 (kappaletta)	Osuus kai- kista asioista 2015 (prosenttia)	Muutos 2014-2015 (prosenttia)
Sähkömarkkinat	429	285	11	-34
Maakaasumarkkinat	9	40	2	344
Päästökauppa	1312	983	38	-25
Uusiutuva energia	408	594	23	46
Energiatehokkuus	18	385	15	2039
Muut ⁷	288	299	12	4
Yhteensä	2464	2586	100	5

Vuonna 2015 päätettiin kaiken kaikkiaan 2203 asiaa, mikä oli hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lasku johtui pääosin siitä, että uuden päästökauppauden luvat uusittiin vuosina 2013 ja 2014, jolloin asioita oli käsittelyssä poikkeuksellisen paljon.

¹⁰ Henkilöstö- ja talousasiat sekä yleiset ja kansainväliset asiat

Vireille vuonna 2015 tuli kokonaisuudessaan 2586 asiaa, mikä oli hieman enemmän kuin vuonna 2014.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.5.1 Keskeisiä tietoja henkilöstöstä

Taulukossa 8 on esitetty henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja vuosilta 2013-2015.

Taulukko 8.

Henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja 2013–2015

HENKILÖSTMÄÄRÄ VUODEN LOPUSSA	2013	2014	2015
Henkilöstömäärä, (henkilöä)	71	76	72 ¹¹
Henkilöstön lukumäärän muutos verrattuna edellisen vuoden loppuun, (prosenttia)	7,6	7	-5,3
HENKILÖSTRAKENNE VUODEN LOPUSSA			
Määräaikaisten osuus koko henkilöstöstä, (prosenttia)	20	18	11 ¹²
Naisten osuus henkilöstöstä, (prosenttia)	51	52	51 ¹³
Koko henkilöstön keski-ikä, (vuotta)	36,3	38,1	38,4 ¹⁴
Ylemmän korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä, (prosenttia)	63	61,8	70,8
Tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus henkilöstöstä, (prosenttia)	6	5,3	5,6
SAIRASTAVUUS VUODEN AIKANA			
Sairauspoissaolot, (työpäivää/henkilötyövuosi)	7,9	7,6	6,2
Sairauspoissaolojen pituus, (työpäivää/tapaus)	2,1	2,3	2,7
PÄTEVYYS JA KEHITTÄMINEN VUODEN AIKANA			
Koulutuksen pituus, (työpäivää/koulutettu)	3,5	4,2	2,5
HENKILÖSTÖINVESTOINNIT VUODEN AIKANA			
Työyhteisön kehittämiseen liittyvät investoinnit, (euroa/henkilö)	55	23	0
Liikunnalliseen aktivointiin liittyvät kustannukset, (euroa/henkilö)	23	80	62
Muut työkyvyn ylläpitoon ja parantamiseen liittyvät kustannukset, (euroa/henkilö)	573	523	488
Työterveyshuollon kustannukset, (euroa/henkilö)	436	784	663
Koulutuskustannukset, (euroa/henkilö)	1251	690	809

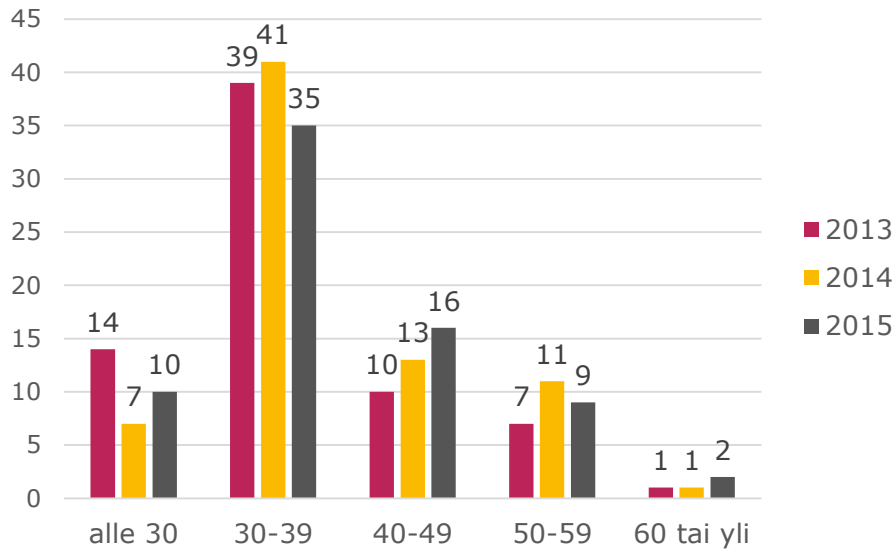
Kuvassa 3 on esitetty viraston henkilöstön ikäjakauma vuosina 2013-2015.

¹¹ Energiaviraston henkilöstömäärään 72 on laskettu mukaan myös 31.12.2015 virkavapaalla olleet 3 henkilöä ja 1 harjoittelussa ollut henkilö sekä yksi diplomityöntekijä. Vuonna 2015 Energiavirastosta irtisanoutui 2 henkilöä vakituisesta virasta

¹² Henkilöstöstä oli vuoden 2015 lopussa määräaikaisia 11 %. Määräaikaisuuden syyt olivat työn luonne 56 %, harjoittelu 22 %, sijaisuus 11 % ja viran tehtävien määräaikainen järjestäminen 11 % tapauksista

¹³ Naisten osuudessa mukana ovat myös virkavapaalla olevat henkilöt, mikä nostaa naisten osuutta. Työssä olevista 49 % oli naisia

¹⁴ Viraston henkilöstö on melko nuorta, keski-ikä on 38,4. Virastossa aktiivisessa palvelussuhteessa olevien miesten keski-ikä oli 38,2 vuotta ja naisten 38,9 vuotta

Kuva 3.

Henkilöstön ikäjakauma 2013-2015

Työnantajan henkilöstötietojärjestelmä Tahtin mukaan Energiaviraston vuoden 2015 palkkasumma oli 4 151 980 euroa, josta 79 prosenttia eli 3 295 487 euroa koostui tehdyn työajan palkoista. Kun mukaan otetaan sosiaaliturvaan liittyvät kustannukset¹⁵ sekä muut välilliset kustannukset¹⁶, nousivat työvoimakustannukset yhteensä 5 198 403 euroon.

Vuonna 2015 työterveyshuollon kustannukset saatiin laskemaan edellisenä vuonna tapahtuneen merkittävän nousun jälkeen.

1.5.1 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Energiaviraston voimavarojen hallinnalle on tulossopimuksessa 2015-2018 asetettu kaksi tavoitetta. Taulukossa 9 on esitetty näiden tunnuslukujen kehitys vuosina 2013-2015.

Taulukko 9.

Henkisiä voimavaroja kuvaavia tunnuslukuja 2013-2015

Henkiset voimavarat	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteuma
Henkilötyövuosien kehitys viraston nykytehtävissä, (htv:tä)	63,6	69,3	69	70,6
Kokonaistyötyytyväisyys VMBaro-kyselyn mukaan, (asteikko 1-5)	3,7	3,8	3,7	3,5

¹⁵ Eläkemaksut, sosiaaliturvamaksut ym.

¹⁶ Koulutus, työsuojelu, terveydenhoito, työpaikkaruokailu, virkistystoiminta ym.

Henkilötyövuosien määrässä Energiavirasto ylitti hieman vuoden 2015 tavoitteensa. Tämän taustalla olivat sekä eri lupahakemusten käsittelyyn että projektien läpivientiin liittyvät määräaikaiset resurssitarpeet.

Työtyytyväisyyskyselyssä kokonaistyytyväisyys oli koko viraston osalta lievässä laskussa, samoin tyytyväisyys johtamiseen virastossa. Vuonna 2016 esimiesten tehtävänkuva muutetaan asiantuntijajohtajasta valmentavaksi johtajaksi. Esimiesten tavoitteena on tästedes aiempaa enemmän ohjata ja kannustaa asiantuntijoita parhaisiin tuloksiin sekä antaa heille tilaa ja edellytyksiä kehittyä asiantuntijoina. Muutosta tukemaan aloitetaan keväällä 2016 kaikille Energiaviraston esimiehille suunnattu noin vuoden mittainen esimieskoulutusohjelma.

Aktiivisesti toimivan viraston TYKY-ryhmän tehtävänä on luoda edellytyksiä hyvälle työilmapiirille sekä järjestää hyvinvointia, työkykyä ja yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia. Työsuojelun toimintasuunnitelmassa on kuvattu TYKY-ryhmän toimintaa.

Virasto on tukenut liikuntaa maksamalla osuuden Helsinki City Run-puolimaratonin osallistumismaksusta, EnergiaCupin jalkapallo-ottelun osallistumisen ja sählykerhon osallistumismaksun MIKE-sarjaan, jossa virasto on saavuttanut myös urheilullista menestystä. Kiinteistön hyvin varusteltu kuntosali on henkilöstön aktiivisessa käytössä. Myös työnantajan tukemaa Sportti- ja kulttuuripassia henkilöstö käyttää ahkerasti.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Energiaviraston toiminta rahoitetaan pääosin budjettirahalla. Vuonna 2015 määrärahojen osuus rahoituksesta oli 80 prosenttia, yhteensä 8 994 000 euroa. Tästä suurin osa eli noin 70 prosenttia oli osoitettu viraston toimintamenoihin ja loput 30 prosenttia energian säästön ja uusiutuvan energian käytön edistämisen toimiin. Virasto seuraa näitä menoja eri alamomenteilla.

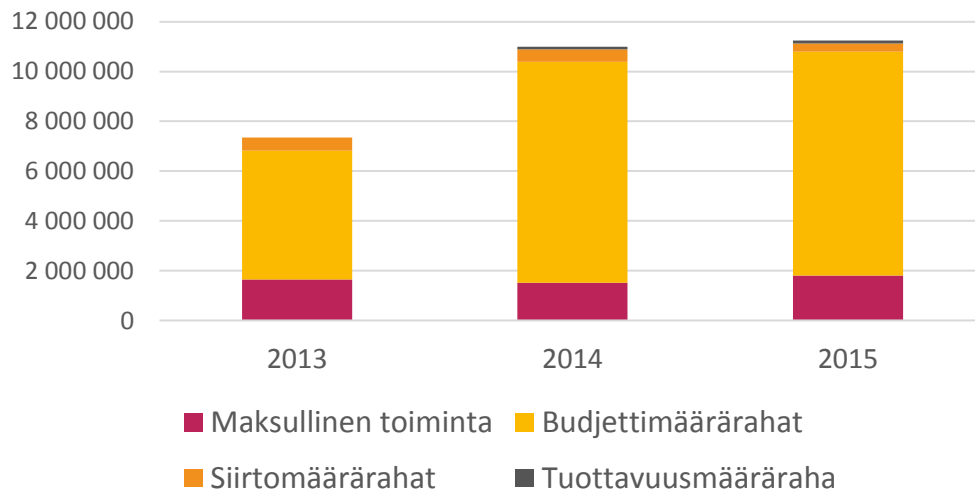
Lisäksi käytettävissä oli vuoden 2014 siirtomäärärahaa 322 383 euroa, yhteensä 3 prosenttia rahoituksesta. Virastolla oli käytössään myös työ- ja elinkeinoministeriön tuottavuuksia, yhteensä 125 000 euroa, kahden sähköisen järjestelmän¹⁷ kehittämiseen.

Maksullisen toiminnan tuloja kertyi vuonna 2015 yhteensä 1 738 675 euroa, joka on 15 prosenttia toiminnan rahoituksesta. Maksulliseen julkisoikeudelliseen toimintaan kuuluvat sähkö- ja maakaasuluvat, päästökaupan luvat, päästökaupparekisterin maksut, syöttötariffimaksupäätökset, biopolttoaineiden kestävyttä koskevat päätökset sekä energiatehokkuuskoulutukset. Liiketaloudelliset tulot koostuvat asiakaspäivien osallistumismaksuista. Tuloja kertyi hieman budjetoitua vähemmän.

Lisäksi virasto sai yhteisrahoitteisen toiminnan tuloina 67 000 euroa kahdesta ympäristöministeriön kanssa tehdystä projektista.

Kuvassa 4 on esitetty Energiaviraston rahoituksen rakenne vuosina 2013-2015.

¹⁷ Sähkö- ja maakaasuverkko toiminnan valvontatietojärjestelmä sekä päästökaupparekisterin asianhallintajärjestelmä

Kuva 4.

Viraston rahoituksen rakenne 2013-2015, (euroa)

Vuonna 2015 Energiaviraston toimintamenot olivat 9,4 miljoonaa euroa, mikä sekä oli budjetoitua vähemmän.

Taulukossa 10 on esitetty viraston toteutuneet tulot ja menot, suhteessa alkuvuonna 2015 päivitettyyn budjettiin. Taulukossa on myös vertailutietona vuoden 2014 tilinpäätöksen tiedot.

Taulukko 10.

Toteutuneet tulot ja menot verrattuna budjettiin 2015, (tuhatta euroa)

	Vuosi 2014 tilinpäätös	Vuosi 2015 budjetti	Vuosi 2015 tilinpäätös	Ero vuoden 2015 budjetin ja tilinpäätöksen välillä
TULOT	1 518	1 872	1 806	-66
Määräraha valtion talousarviosta (326001)	8 872			
Määräraha valtion talousarviosta (3260011)		6 294	6 294	0
Määräraha valtion talousarviosta (3260012)		2 700	2 700	0
Määräraha valtion talousarviosta, yhteensä	8 872	8 994	8 994	0
Siirtomääräraha	497	322	322	0
Tuottavuusmääräraha	100	0	75	75
Tuottavuusmääräraha, siirtynyt	0	50	50	0
TULOT KOKO TOIMINNASTA YHTEENSÄ	10 987	11 238	11 247	9
MENOT KOKO TOIMINNASTA				
Henkilöstömenot	4 826	5 254	5 015	-240
Vuokrat	621	629	620	-9
Ostetut palvelut	4 476	3 929	3 029	-900
Investoinnit	295	527	467	-60
Muut menot	447	620	367	-254
MENOT KOKO TOIMINNASTA YHTEENSÄ	10 665	10 959	9 497	1 462
YLI- (+) / ALIJÄÄMÄ (-) KOKO TOIMINNASTA	322	279	1 750	
Määräraha valtion talousarviosta (3260011)			1 051	
Määräraha valtion talousarviosta (3260012)			699	

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Toimintamenomomentti ja tuottavuusraha

Viraston omiin toimintameneihin osoitettu määräraha oli 6 294 000 euroa. Samalla momentilla, mutta erikseen omalla alamomentilla seurattavalle energian säästön ja uusiutuvan energian käytön edistämiseksi myönnettiin 2 700 000 euroa. Yhteensä nämä tekivät 8 994 000 euroa (8 872 000 euroa vuonna 2014). Edelliseltä vuodelta siirtyi määrärahaa 322 383 euroa, mikä oli vähemmän kuin vuodelta 2013 vuodelle 2014 siirtynyt (497 432 euroa).

Energiavirastolle myönnettiin uutta tuottavuusrahaa 75 000 euroa päästökaupparekisterin asiahallintajärjestelmän kehittämiseen. Edelliseltä vuodelta siirtyi tuottavuusrahaa

50 000, joka oli myönnetty sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvontatietojärjestelmän kehittämiseen. Toimintamomentin tuloja kertyi 1 805 675 euroa, mikä oli hieman budjetoitua vähemmän.

Energiavirastolla oli käytettävissä vuonna 2015 näin ollen yhteensä 11 247 058 euroa.

Käyttö vuonna 2015 oli yhteensä 9 496 798 euroa, mikä tarkoittaa, että vuodelle 2016 siirtyy toimintamäärärahaa yhteensä 1,7 miljoonaa euroa, mikä on merkittävästi enemmän kuin vuotta aiemmin.

Säästöstä noin 700 000 euroa kuuluu energian säästön ja uusiutuvan energian käytön edistämistehtäviin. Tämän säästön taustalla on virastolle vuoden aikana työ- ja elinkeinoministeriöstä siirretty ylimääräinen vuoden 2013 siirtomääräraha suuruudeltaan yli 600 000 euroa. Energian säästön ulkoisiin tilauksiin käytettiin siis lähestulkoon budjetoidun 2,7 miljoonan verran.

Säästöstä noin miljoona euroa kuuluu viraston omille toimintamenoille. Merkittävään määrärahasiirtoon ei löydy yhtä selittävää tekijää. Virasto onnistui vuonna 2015 aiempaa paremmin maksullisen toiminnan tulojen ja muun rahoituksen saannissa. Virasto myös pyrki suunnitelmallisesti tiukkaan menokuriin. Lisäksi muun muassa Valtoriin siirtyminen ja Kiekun käyttöönotto toteutuivat odotettua edullisemmin. Viraston yhteisiin tietojärjestelmiin kohdistettuja investointeja jäi osin toteutumatta. Myös henkilöstömenoja jäi toteutumatta johtuen viraston sisäisen liikkuvuuden edistämiseksi tehdyistä rekrytoinneista ja näiden johdosta aina tovin täyttämättä olleista viroista.

Tuotantotukimomentti

Uusiutuvan energian tuotantotuen tukijärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2011 aikana. Vuoden 2015 talousarviossa oli myönnetty tuotantotuen arviomäärärahaa 178 miljoonaa euroa. Tukia maksettiin yhteensä 142,4 miljoonaa euroa (79,6 milj. vuonna 2014) yhteensä 70 sähkön tuottajalle. Tästä hieman yli puolet eli 76,2 miljoonaa euroa maksettiin viidelle suurimmalle tuensaajalle, jotka on lueteltu taulukossa 11.

Taulukko 11.

Uusiutuvan energian tuotantotukia eniten saaneet yritykset vuonna 2015

Yritys	Vuonna 2015 maksettu tuotantotuki, (euroa)
Tuuliwatti Oy	46 445 002,36
Puhuri Oy	11 487 859,89
Rajakiiri Oy	6 881 973,05
EPV Tuulivoima Oy	6 616 258,56
Honkajoen Tuulipuisto Ky	4 730 781,42

Muu viraston käytössä oleva talousarvioraha

Energiavirasto saa hakemuksesta käyttää työ- ja elinkeinoministeriön momenttia eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset. Vuonna 2015 virasto käytti tätä momenttia verkonhaltijoiden valvontaan liittyvistä oikeudenkäynneistä sille maksettavaksi tulleiden kustannusten korvaamiseen yhteensä 25 000 euroa (10 000 euroa vuonna 2014).

Lisäksi virasto sai työ- ja elinkeinoministeriöltä vuodelta 2013 siirtynyttä määrärahaa energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistämiseen yhteensä 629 574 euroa.

Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut sekä tuulivoimamaksut valtion tulomomentille

Energiavirasto on vuodesta 2013 lähtien hoitanut veroluonteisten sähkö- ja maakaasuverkkomaksujen perimisen valtion tulomomentille. Näitä tuloja kertyi vuonna 2015 yhteensä 2 888 546 euroa. Summa on edellisten vuosien tasoa (2 865 483 euroa vuonna 2014). Vuonna 2015 tähän summaan sisältyi myös samalle momentille kerättävää Perämeren tuulivoima-alueella perittävää tuulivoimamaksua 100 000 euroa.

Päästöoikeuksien huutokauppatulot työ- ja elinkeinoministeriön momentille

Suomen päästöoikeuksien huutokaupanpitäjänä Energiavirasto myy Suomen osuuden huutokaupattavista päästöoikeuksista EU:n yhteisellä huutokauppapaikalla. Vuonna 2015 huutokauppoja järjestettiin 142 kertaa ja valtiolle kertyi tuloja yhteensä 91,6 miljoonaa euroa (62,7 miljoonaa euroa vuonna 2014), jotka virasto tilitti työ- ja elinkeinoministeriön momentille. Toiminta alkoi vuonna 2012, jolloin tulot olivat 13,3 miljoonaa euroa.

Lentoliikenteen huutokauppatulot liikenne- ja viestinministeriön momentille

Lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokauppoja järjestettiin 9 kertaa vuonna 2015. Näistä kertyi tuloja 2,1 miljoonaa euroa, jotka virasto tilitti liikenne- ja viestintäministeriön momentille.

Arvonlisäverot

Suoritettavat arvonlisäverot vuonna 2015 olivat yhteensä 1 105 005 euroa (1 138 885 euroa vuonna 2014) ja perityt arvonlisäverot 19 618 euroa (11 659 euroa vuonna 2014).

Ympäristöministeriöltä saadun RESKo-projektin rahoituksen myötä virasto sai myös käyttää ympäristöministeriön alv-momenttia kyseisen projektin alv-menoihin. Menoja kertyi 336 euroa.

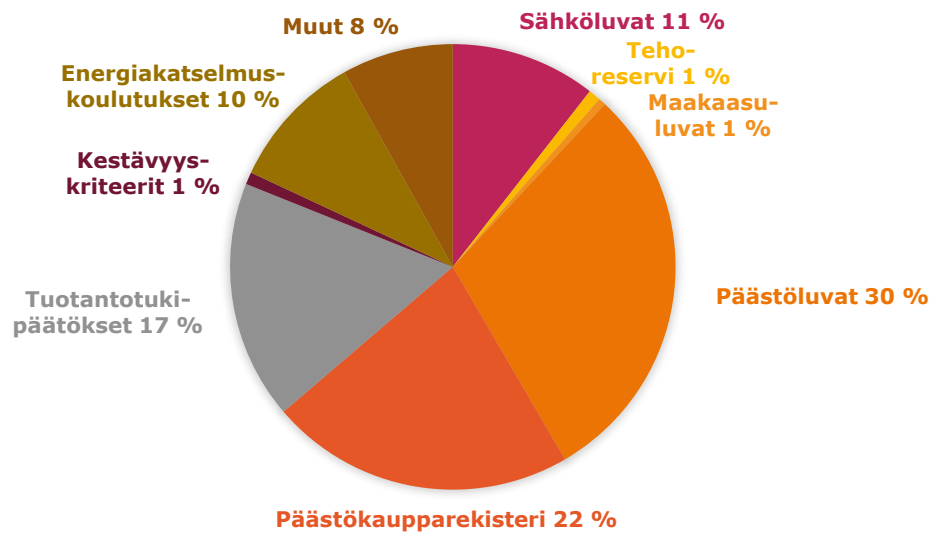
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maksullisen toiminnan tuotot

Vuonna 2015 maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 1 805 675 euroa, oltuaan 1 518 448 euroa edellisenä vuonna. Kasvu oli 287 227 euroa, josta vuonna 2015 ensimmäistä kertaa järjestetyt energiakatselmuskoulutukset tuottivat melkein 180 000 euroa tuloja.

Kuten vuonna 2014, suurimmat tulot saatiin päästöluvituksesta, vuonna 2015 yhteensä 534 945 euroa. Päästökaupparekisteri oli toiseksi suurin tulonlähde ja tuotantotuet kolmanneksi suurin.

Kuvassa 5 on esitetty Energiaviraston maksullisten julkisoikeudellisten tuottojen jakautuminen tulolähteittäin vuonna 2015.

Kuva 5.

Maksullisten julkisoikeudellisten tuottojen jakautuminen tulolähteittäin 2015

Muut toiminnan tuotot

Muut toiminnan tuotot tulevat päästöoikeuksien huutokaupoista.

Päästöoikeuksien huutokaupoista tuloutettiin valtiolle tuottoja yhteensä 93,8 miljoonaa euroa, mikä on noin kolmanneksen enemmän kuin vuonna 2014. Tulot olivat suuremmat, koska huutokaupattu päästöoikeuksien määrä kasvoi ja päästöoikeuden hinta oli korkeampi vuoteen 2014 verrattuna. Suomen huutokauppatuotoista 0,0567 prosenttia kuuluu Ahvenanmaalle.

Suomen päästöoikeudet huutokaupattiin EEX-pörssissä yhdessä muiden jäsenmaiden päästöoikeuksien kanssa. Huutokauppoja järjestettiin vuoden aikana yhteensä 151 kertaa.

Taulukossa 11 on esitetty tilastotietoja päästöoikeuksien huutokaupoista vuosilta 2013-2015.

Taulukko 11.

Päästöoikeuksien huutokaupat 2013-2015

	2013	2014	2015
Huutokauppatulot, Manner-Suomen osuus, (euroa)	66 932 483	62 647 014	91 583 923
Huutokauppatulot, Ahvenanmaan osuus, (euroa)	37 972	35 541	51 958
Huutokauppatulot, lentoliikenteen osuus, (euroa)	-	813 230	2 128 625
Huutokauppatulot yhteensä, (euroa)	66 970 455	63 495 785	93 764 505
Huutokaupatut päästöoikeudet, (kappaleita)	15 243 500	10 750 500	12 317 500
Huutokauppatulot huutokaupattua päästöoikeutta kohden, (euroa/päästöoikeus)	4,40	5,91	7,61

Toiminnan kulut

Vuonna 2015 oman toiminnan kulut olivat yhteensä 10 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 10,8 miljoonaa euroa. Laskua vuoteen 2014 verrattuna oli 862 800 euroa. Suurin syy laskuun löytyy palvelujen ostoista, jotka vähenivät yli 800 000 eurolla. Virasto maksoi energiatehokkuuteen liittyviä ostettuja palveluita 2,6 miljoonaa vuonna 2015 ja vastaavasti yli 3 miljoonalla vuonna 2014. Myös viraston omaan toimintaan liittyviä ostopalveluja tarvittiin odotettua vähemmän. Ostopalvelujen osuus viraston kuluista oli 37 prosenttia vuonna 2015, kun se vuotta aiemmin oli 41 prosenttia.

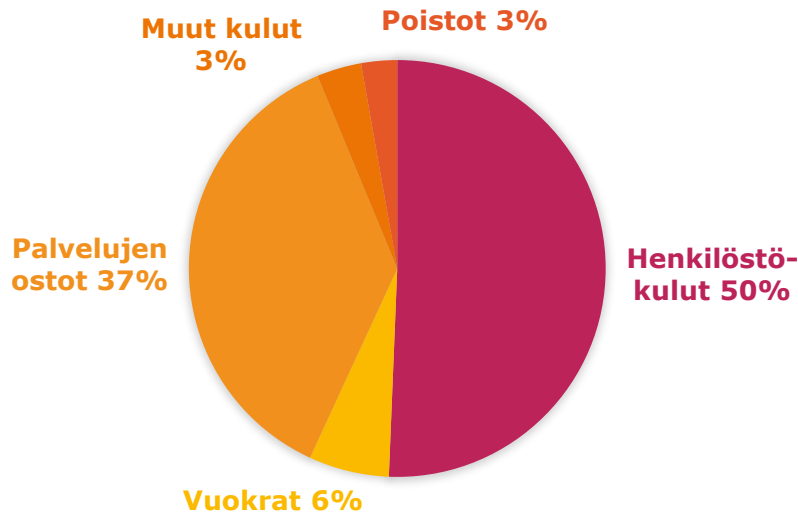
Henkilöstö on edelleen Energiaviraston suurin kuluerä, 50 prosenttia vuonna 2015 (45 prosenttia vuonna 2014). Uudet ja projektiluonteiset tehtävät toivat mukanaan 2 prosentin kasvun henkilöstökuluissa ja HTV-määrässä. Vuosina 2013-2014 henkilöstökulut olivat kasvaneet 12 prosenttia.

Toimitilaa ei edellisten vuosien tapaan tarvittu lisää, joten vuokratulot jäivät edellisen vuoden tasolle. Koulutukseen ja terveydenhuoltoon kului aiempaa vähemmän.

Palveluiden ostot, yhteensä 3,7 miljoonaa euroa vuonna 2015 jakaantuivat siten, että ryhmä muut palvelut oli suurin – 3 miljoonaa euroa eli 81 prosenttia ostetuista palveluista. Tästä taas melkein kaikki, eli 96 prosenttia koostui asiantuntijapalveluista, joista suurin osa liittyi edellä mainittuihin energiatehokkuuden edistämistehtäviin.

Muut kulut olivat edellisen vuoden tasolla. Poistojen määrä pieneni 26 prosentilla, ja suurimmat poistot tehtiin tuotantotukien SATU-järjestelmästä.

Kuvassa 6 on esitetty Energiaviraston kulujen jakautuminen kululähteittäin vuonna 2015.

Kuva 6.

Kulujen jakautuminen kululähteittäin 2015

Siirtotalouden kulut

Siirtotalouden kulut, yhteensä 142 miljoonaa euroa, ovat maksettuja tuotantotukia.

Tilikauden tuotto- tai kulujäämä

Tilikauden kulujäämä vuonna 2015 oli negatiivinen 55 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin kirjattiin tuottojäämä 24 miljoonaa euroa. Muutos johtuu maksettujen tuotantotukien kasvusta.

1.6.4 Tase

Taseen vastaavaa -puolella aineettomat hyödykkeet kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 190 000 eurolla, eli 31 prosenttia. Kasvu johtui siitä, että vuoden aikana valmistuivat sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan uusi valvontatietojärjestelmä ja tuotantotuen tietojärjestelmän uusin versio. Investointeja tehtiin myös sähköisen allekirjoituksen kehittämiseen. Käyttöomaisuus muodosti suurimman osan eli 85 prosenttia vuoden 2015 taseesta.

Lyhytaikaiset saamiset muodostivat pienemmän osan eli 15 prosenttia 2015 vastaavista, oltuaan yli 50 prosenttia edellisenä vuonna. Kuten aiempina vuosina, lyhytaikaiset saamiset koostuivat pääosin myyntisaamisista. Siirtosaamisia ei ollut ollenkaan ja muita lyhytaikaisia saamisia hyvin vähän eli 1 640 euroa.

Vastattavalla puolella oma pääoma 31.12.2015 oli 667 053 euroa negatiivinen. Edellisenä vuonna vastaava erä oli 775 849 euroa negatiivinen.

31.12.2015 vieraasta pääomasta siirtovelkojen osuus oli suurin, 63 prosenttia. Siirtovelat koostuvat pääosin kolmesta suuresta erästä, lomapalkkavelasta (786 551 euroa), energiatehokkuuteen liittyvien sopimusten laskutuksista (154 000 euroa) sekä vuoden 2015 tavoitepalkkiosta (254 331 euroa).

Ostovelkoja virastolla oli tilinpäätöshetkellä 514 812 euroa, eli 27 prosenttia vieraasta pääomasta.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Energiaviraston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Viraston johto vastaa siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Energiavirasto on arvioinut talousarvioasetuksen 65 §:n mukaisesti viraston sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä.

Riskienhallinnassa virasto käyttää soveltuvin osin ISO 31 000 riskienhallinnan standardin mukaisia menetelmiä, joita täydentää kolmen puolustuslinjan -malli. Ensimmäisen puolustuslinjan muodostavat viraston substanssiryhmät, toisen viraston sisäinen valvonta ja johto sekä kolmannen ulkopuoliset valvojat kuten viraston tilintarkastaja Valtiontalouden tarkastusvirastosta ja tulosohjaaja työ- ja elinkeinoministeriön Energiaosastolta. Viraston sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet on sisällytetty viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjesääntöön sekä työjärjestykseen ja taloussääntöön.

Virastossa riskienhallinta on kiinteä osa vuotuista strategista suunnittelua ja tulossuunnittelua sekä tavoitteiden asettamista ja niiden toimeenpanoa. Riskit kytketään ensisijaisesti tulostavoiteasiakirjan mukaisiin tavoitteisiin ja riskiaspekti otetaan huomioon kaikissa viraston ohjeissa ja toimintatavoissa.

Toimintatavan tavoitteena on, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta mahdollistavat, että viraston riskiprofiili on ajan tasalla, jatkuvasti päivittyvä sekä kattaa viraston merkittävimmät riskit ja mahdollisuudet kaikkien substanssiosastojen ja hallinnon osalta.

Vuonna 2015 sisäisen valvonnan kehittämiskohteina olivat erityisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kytkeminen aiempaa paremmin osaksi viraston johtamista ja ohjaamista. Tämä työ tehtiin osana viraston johtamisjärjestelmän kehittämistä. Viitekehyksenä kehittämislle on käytetty soveltuvin osin ISO 31 000 standardia ja valtiovaraministeriön ohjeita toiminnan johtamiseen liittyen, esimerkiksi tulosprismaa.

Viraston johtoryhmä arvioi sisäisen valvonnan tilaa ja riskienhallintaa loppuvuodesta 2015. Arvioinnin tavoitteena oli nykytilan kartoittaminen ja kehittämiskohteiden löytäminen.

Arvioinnin perusteella viraston toiminnan ja vaikuttavuuden kannalta kriittistä on riittävien resurssien kohdentaminen eri tehtäväalueille. Riskinä on perustehtävien vaarantuminen. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa viraston resursoinnista ja viraston johto resurssien suuntaamisesta. Koko riskiarviointi on dokumentoitu erikseen. Virastossa ryhdytään arvioinnin mukaisiin toimenpiteisiin vuonna 2016.

Arvioinnin tukena hyödynnettiin myös viraston johtoryhmän vuonna 2015 tekemää EFQM-itsearviointia. Lisäksi virasto on käyttänyt ulkopuolista asiantuntijaa riskienhallintaan liittyvän tiedon keräämiseen ja arviointiin.

Tehtyjen toimenpiteiden ja arviointien perusteella voidaan todeta, että toiminnan ja talouden lainmukaisuutta ja talousarvion noudattamista, omaisuuden ja varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuutta sekä oikeiden ja riittävien tietojen antamista taloudesta ja tuloksellisuudesta varmistavat menettelyt ja järjestelyt ovat olleet riittäviä. Tämän perusteella viraston johdolla on kohtuullinen varmuus siitä, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat toimivia.

Viraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

1.8 Arviointien tulokset

Virasto tekee EFQM-itsearviointin kahden vuoden välein. Vuoden 2015 tulokseksi saatiin 406 pistettä, mikä on hieman edellistä arviointia (386) parempi tulos.

Itsearviointin tuloksena täsmentyi Energiaviraston kahdeksan kohtaa käsittävä kehittämistoimenpideohjelma, jonka virasto käynnistää vuonna 2016. Kehittämistoimenpiteiden tavoitteena on erityisesti viraston toiminnan tuottavuuden kehittäminen esimerkiksi toimintatapoja eli työn tekemisen tapoja uudistamalla ja yhtenäistämällä. Tavoitteena on myös hyödyntää valtion yhtenäisiä toimintatapoja¹⁸ ja työnteon tapoja¹⁹ viraston toiminnan kehittämisessä. Toimenpideohjelma on myös osa viraston tulossopimusta vuosille 2016-2019.

Vuonna 2015 Energiavirasto teetti 15 vuotta ilmestyneen Reilua energiaa -sidosryhmälehdessä lukijatutkimuksen ensimmäistä kertaa. Tulosten mukaan painetulla lehdellä on selkeä tilaus. Lehti nähdään toimituksellisesti korkeatasoisena ja konseptiltaan tuoreena sekä puolueetonta ja ajankohtaista tietoa tarjoavana mediana.

Lukijatutkimuksen yhteydessä mitattiin viraston mainetta väittämistä muodostetun numeerisen mainemittarin avulla. Mainemittaria voidaan verrata esimerkiksi muun julkisen sektorin vastaavaan mittariin. Tulosten mukaan Energiaviraston maine on sangen hyvällä tasolla. Virasto sai tulokseksi 64²⁰.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Energiavirastossa ei havaittu väärinkäytöksiä vuoden 2015 aikana.

¹⁸ Muun muassa Valtori, Kieku, Palkeet

¹⁹ Muun muassa Työ 2.0

²⁰ Keskiarvo eri vastaajaryhmien tuloksista. Indeksi välillä 0-100, jossa hyvä vastaa tuloksia 63-69

Energiavirasto talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2015	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veroluonteiset tulot	2 877 142,36	3 039 618	2 908 163,78	-131 454,36	96
11.04.01. Arvonlisävero	11 659,43	19 618	19 618,14	0,00	100
11.19.10. Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella peritävä tuulivoimamaksu	2 865 482,93	3 020 000	2 888 545,64	-131 454,36	96
12. Sekalaiset tulot	63 460 243,99	52 070 000	93 712 547,46	41 642 547,46	180
12.31.99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	813 230,00	2 070 000	2 128 625,00	58 625,00	103
12.31.99.3 Lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokauppatulot	813 230,00	2 070 000	2 128 625,00	58 625,00	103
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	62 647 013,99	50 000 000	91 583 922,46	41 583 922,46	183
12.32.99.05 Päästöoikeuksien huutokauppatulot	62 647 013,99	50 000 000	91 583 922,46	41 583 922,46	183
Tuloarviotilit yhteensä	66 337 386,35	55 109 618	96 620 711,24	41 511 093,10	175

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen		Tilinpäätös 2015	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2015	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2015	Käyttö vuonna 2015 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	89 664 811,93	188 124 005	150 771 935,98	1 750 260,81	152 522 196,79	35 601 807,84	1 076 957,34	10 070 957,34	8 320 696,53	1 750 260,81
32.01.21. TEM:n hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	125 000,00	125 000,00	125 000,00	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 138 884,65	1 105 005	1 105 004,63		1 105 004,63	0,00				
32.40.95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)	10 000,00	25 000	25 000,00		25 000,00	0,00				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen		Tilinpäätös 2015	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2015	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2015	Käyttö vuonna 2015 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.60.01. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2v)	8 872 000,00	8 994 000	7 243 739,19	1 750 260,81	8 994 000,00	0,00	322 383,47	9 316 383,47	7 566 122,66	1 750 260,81
32.60.01.1.Toimintamenot (KPY)		6 294 000	5 242 404,99	1 051 595,01	6 294 000,00	0,00		6 294 000,00	5 242 404,99	1 051 595,01
32.60.01.2 .Energian säästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (ulkoiset tilaukset) (KPY)		2 700 000	2 001 334,20	698 665,80	2 700 000,00	0,00		2 700 000,00	2 001 334,20	698 665,80
32.60.20. Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen sekä tiedotustoiminta (siirtomääräraha 3v)							629 573,87	629 573,87	629 573,87	0,00
32.60.44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)	79 643 927,28	178 000 000	142 398 192,16		142 398 192,16	35 601 807,84				
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	0,00	336	335,70	0,00	335,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	0,00	336	335,70		335,70	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	89 664 811,93	188 124 340	150 772 271,68	1 750 260,81	152 522 532,49	35 601 807,84	1 076 957,34	10 070 957,34	8 320 696,53	1 750 260,81

Energiaviraston toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia valtuuksia.

ENERGIAVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2015 - 31.12.2015		1.1.2014 - 31.12.2014	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 738 674,89		1 518 447,97	
Muut toiminnan tuotot	<u>93 779 547,46</u>	95 518 222,35	<u>63 460 243,99</u>	64 978 691,96
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	33 358,33		87 611,96	
Henkilöstökulut	5 025 639,29		4 907 692,34	
Vuokrat	619 539,69		621 413,08	
Palvelujen ostot	3 658 411,68		4 476 067,03	
Muut kulut	343 394,45		350 936,55	
Poistot	276 672,96		373 073,90	
Sisäiset kulut	<u>14 758,53</u>	<u>-9 971 774,93</u>	<u>17 782,08</u>	<u>-10 834 576,94</u>
JÄÄMÄ I		85 546 447,42		54 144 115,02
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	-119,74		22,20	
Rahoituskulut	<u>-152,94</u>	-272,68	<u>-452,92</u>	-430,72
JÄÄMÄ II		85 546 174,74		54 143 684,30
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Elinkeinoelämälle	<u>142 398 192,16</u>	<u>-142 398 192,16</u>	<u>79 643 927,28</u>	<u>-79 643 927,28</u>
JÄÄMÄ III		-56 852 017,42		-25 500 242,98
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veroluonteiset maksut	2 888 545,64		2 865 482,93	
Perityt arvonlisäverot	19 618,14		11 659,43	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-1 105 340,33</u>	<u>1 802 823,45</u>	<u>-1 138 884,65</u>	<u>1 738 257,71</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-55 049 193,97</u>		<u>-23 761 985,27</u>

ENERGIAVIRASTON TASE

	31.12.2015		31.12.2014	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	0,00		6 114,42	
Muut pitkävaikuttiset menot	586 542,74		466 259,28	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>217 152,92</u>	803 695,66	<u>140 958,50</u>	613 332,20
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		803 695,66		613 332,20
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	145 179,00		801 505,92	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>1 640,93</u>	<u>146 819,93</u>	<u>4 705,86</u>	<u>806 211,78</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		146 819,93		806 211,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>950 515,59</u>		<u>1 419 543,98</u>

ENERGIAVIRASTON TASE

	31.12.2015		31.12.2014	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	0,00		0,00	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-667 053,48		-775 848,54	
Pääoman siirrot	54 767 639,97		23 870 780,33	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-55 049 193,97</u>	-948 607,48	<u>-23 761 985,27</u>	-667 053,48
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	514 812,12		487 976,05	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	104 107,38		96 596,52	
Edelleen tilitettävät erät	83 314,15		78 904,55	
Siirtovelat	<u>1 196 889,42</u>	<u>1 899 123,07</u>	<u>1 423 120,34</u>	<u>2 086 597,46</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 899 123,07		2 086 597,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>950 515,59</u>		<u>1 419 543,98</u>

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Momentille 11.19.10. (Energiaviraston valvontamaksu ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu) on vuonna 2015 ensimmäistä kertaa kirjattu myös tuulivoimamaksu (100 000 euroa).

Energiavirasto sai vuodesta 2014 uusia viranomaistehtäviä, jotka liittyvät mm. energiatehokkuussopimusten toimeenpanoon ja energiakatselmustoiminnan ohjaukseen. Vuonna 2015 virasto jaotteli momentin 32.60.01. kahteen alamomenttiin, jotta se pystyisi paremmin seuraamaan varsinaisten toimintamenojen kertymistä ja toisaalta energiatehokkuuteen liittyvien ostopalveluiden käyttöä.

Energiaviraston tilinpäätöseriin ei sisälly muita edelliseen tilikauteen kohdistuvia tuottoja tai kuluja eikä talousarviotuloja tai -menoja.

Varainhoitovuoden jälkeen ei ole tiedossa olennaisia tapahtumia.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2015 määrärahojen		Tilinpäätös 2015	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2015	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2015 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2015	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.60.01.											
Bruttomenot	10 390 470,17		9 049 294,34		10 799 555,15					9 371 677,81	
Energiaviraston toiminta- menot (nettob) (S2V)	1 518 470,17		1 805 555,15		1 805 555,15					1 805 555,15	
	Nettomenot	8 872 000,00	8 994 000	7 243 739,19	1 750 260,81	8 994 000,00	0,00	322 383,47	9 316 383,47	7 566 122,66	1 750 260,81

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia arviomäärärahojen ylityksiä.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2015	2014
Henkilöstökulut	4 150 746,21	4 022 605,79
Palkat ja palkkiot	3 927 711,80	3 769 370,42
Tulosperusteiset erät	211 781,30	191 583,38
Lomapalkkavelan muutos	11 253,11	61 651,99
Henkilösivukulut	874 893,08	885 086,55
Eläkekulut	766 893,95	760 640,60
Muut henkilösivukulut	107 999,13	124 445,95
Yhteensä	5 025 639,29	4 907 692,34
Johdon palkat ja palkkiot, josta	108 383,02	107 735,00
- tulosperusteiset erät	1 473,00	2 929,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 140,00	1 360,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	900,00	1 120,00

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaista esitettävää.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaista esitettävää.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaista esitettävää.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia talousarvionaloudesta annettuja lainoja.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia arvopapereita ja oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia taseen rahoituseriä ja velkoja.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassaolevat takaukset ja takuut

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia valtiontakauksia ja -takuuta.

Muut monivuotiset vastuut ja valtion toissijaiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha-tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	635 545,08	554 986,80	508 737,90	0,00	0,00	1 063 724,70

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha-tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut monivuotiset vastuut yhteensä   **635 545,08**   **554 986,80**   **508 737,90**   **0,00**   **0,00**   **1 063 724,70**

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia taseeseen sisältymättömiä rahastoituja varoja.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Energiavirastolla ei ole liitteen mukaisia tietoja ilmoitettavanaan.

6. Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 29. päivänä helmikuuta 2016.

Ylijohtaja

Simo Nurmi